

Иво Андрић (1892 – 1975)

- Рођен је у Травнику 1892.године.
- Детињство је провео у Вишеграду, где је завршио основну школу.
- Гимназију је завршио у Сарајеву, студирао је у Загребу, Бечу и Кракову. Докторат с темом из босанске историје одбранио је у Грацу 1924.године.
- Као члан Младе Босне, он је већи део Првог светског рата провео у аустријским затворима.
- Године 1921.доселио се у Београд, за који ће бити везан сав његов даљи рад.
- У раздобљу између 1921.и 1941.године радио је у дипломатској служби, а кад је избио Други светски рат, био је југословенски амбасадор у Берлину.
- Године 1961.добио је Нобелову награду за књижевност.
- Књижевни рад почео је песмама (1911). Прве књиге које је објавио биле су збирке песама у прози *Ex ponto* (1918) и *Немири* (1920). Обе су исповедног карактера, настале су у годинама тамновања и прогонства.
- Након те почетне фазе Андрић се развијао претежно као приповедач, а од Другог светског рата и као романописац.
- Објавио је велики број приповедака и неколико романа (најпознатији су: *На Дрини ћуприја*, *Травничка хроника*, *Проклета авлија*)
- Посебно место у Андрићевом стваралаштву припада есејима.
- **Мостови**

„Од свега што човек у животном нагону подиже и гради, ништа није у мојим очима боље и вредније од мостова. Они су важнији од кућа, светији, општији од храмова. Свачији и према сваком једнаки, корисни, подигнути увек смислено, на месту где се укрштава највећи број људских потреба, истрајнији су од других грађевина и не служе ничем што је тајно или зло.“

Историјски контекст

Данак у крви, врста „пореза“ који су морали да плаћају хришћани. Турци су узимали мушку децу. Порез је уведен због потребе царства за војно способним мушкарцима. Једном одвојена од својих родитеља, деца су потурчивана и одгајана за јањичаре, елитну турску војну јединицу.

ИНТРИГА – сплетка

ВЕЗИР – министар у исламском свету

ВЕЛИКИ ВЕЗИР – министар-председник, најближи султанов сарадник

НЕИМАР – градитељ

ХРОНОГРАМ – стих који садржи бројеве; када се ти бројеви споје, дају годину настанка неке грађевине

ДЕВИЗА – уверење, мото, животна филозофија, мисао водилца

КОМПОЗИЦИЈА – начин на који се различити елементи књижевног дела повезују у целину.

1. ОДЛУКА О ИЗГРАДЊИ МОСТА
2. ЗИДАЊЕ МОСТА
3. МОСТ ОСТАЈЕ БЕЗ ИМЕНА И ЗНАКА

Књижевни род: ЕПИКА

Књижевна врста: ПРИПОВЕТКА

Тема: Зидање моста на реци Жепи

Врста приповедања: приповедање у 3.лицу – објективни приповедач

Основни мотив приповетке је МОТИВ МОСТА.

Мост је симбол везе, спајања, постојаности, уметности, лепоте...

То су све вредности које су трајне, неуништиве, непролазне. Управо таквим вредностима теже главни ликови приповетке – везир Јусуф и неимар.

Лик везира Јусуфа и лик неимара се паралелно развијају. Упоредо пратимо њихове судбине.

Велики везир:

- усамљен
- затворен
- меланхоличан
- отуђен
- сумњичав
- носталгичан
- племенит

Лик неимара:

- вредан
- упоран
- ћутљив
- усамљен
- равнодушан према људима

- загонетан

Зашто се неимар не окреће да још једном види мост када одлази из Жепе?

Неимар је уметник, потпуно посвећен стварању свог уметничког дела. Завршено дело означава крај његовом стваралаштву. Уметник је остварио свој циљ. Дело сада живи самостално, а уметник одлази у потрагу за новим циљем.

Зашто везир прецртава хронограм и оставља мост без знака и имена?

Дела говоре више од речи. Дела су трајна, непролазна, уметничка дела носе лепоту, префињеност који говоре сами за себе.

У ћутању је сигурност.

Везир је ћутљив, повучен човек. Он зна да се речи могу злоупотребити, погрешно протумачити. И сам је био жртва такве интриге, због тога је био и у тамници. Верује да одсуство речи доноси сигурност.

ПОУКЕ ПРИПОВЕТКЕ:

- Живот и речи су пролазни, уметничка дела су вечита.
- Уметник својим делом обезбеђује себи вечни живот. Последњи пасус открива нам **приповедача**.
- Приповедач и мост сусрели су се једне летње вечери.
- „Одмах су се споразумели“.
- Приповедач одлучује да напише историју моста.